

emellertid i regel bruket, att man stipulerade det straff, som i specialfallet var förbundet med den angivna graden av kätteri. När detta, såsom i här föreliggande fall, inte skedde och kättarna rubricerades som »*pertinaces et obstinati*», »hårde och illhåtske», var påföljden självklar. De såsom kättare dömdes skulle för straffets fixering och verkställande — »*animadversione debita puniendi*» — överlämnas till den världsliga makten. Den kanoniska rätten och seden var i denna punkt otvetydiga ¹.

Tiden för överlämnandet var i kätterimål bestämd genom särslagstiftning. Vid svårare delikter utanför kätterimål skedde överlämnandet regelrätt först efter det att den dömdes oförbätterlighet ådagalagts. I kätterimål däremot omedelbart, såvida den dömdes inte genast (*continuo*) efter brottets fastställande (*post deprehensionem erroris*) av egen drift (*sponte*) återgått till kyrkans enhet, offentligen efter biskopens förgottbefinnande avsvurit sin villfarelse och gjort fyllest för brottet ². Överlämnandet skedde. Och därmed begynte omedelbart den fjärde akten i dramat: straffets, det borgerliga straffets, fastsättande.

För konung Christiern var sententian kanoniskt bindande. Följde han gällande rätt, ägde han inte att pröva vare sig själva domslutet eller dess motivering. Under hot om bann, interdikt och andra straff hade han att handla ³. Inom den allmänna borgerliga lagstiftningen låg direktiven härför närmast i den under kyrkligt inflytande utvecklade kejsarrätten.

För kyrkans krav på borgerligt straff för kätteri hade redan mot slutet av det 12. århundradet en så fast grundval skapats, att kätterilagstiftningen därefter ingick såsom moment även i den världsliga rätten. Själva brottet blev efter Innocentius III:s uppfattning betraktat som majestätsbrott; då det riktade sig mot gud, såsom det svåraste brott i sin art. Inom kejsarrätten nådde kätterilagstiftningen sitt första genombrott

¹ c. 9. 13. 15. de hæret. V. 7. Jmfr Bern. Guidonis, 219.

² c. 9. de hæret. V. 7.

³ C. Henner, Beiträge zur Organisation der päpstlichen Ketzergerichte, 347; Hinschius V, 312, 389.